

Otteita: KEMIN ÄKILLISEN RAKENNEMUUTOKSEN TOIMINTASUUNNITELMA – CASE VEITSILUOTO

- Tavoitteena on luoda investoinneilla sekä työllisyyteen ja yritystoimintaan että TKI-toimintaan liittyvillä toimilla nopeasti alueelle **uutta teolliseen kiertotalouteen, perusteellisuuteen ja matkailuun sekä kaupan ja palveluiden aloille uusia sekä korvaavia työpaikkoja. Osaamisen kehittäminen on avainasemassa kaikissa toimissa. Osaamisen kehittymisen ja koulutuksen kautta saadaan työvoimarakennetta uudistettua.** Tukea suunnataan yritysten uudistumisen, innovaatioiden ja osaamisen tueksi sekä vihreään siirtymään, digitalisaatioon ja teknologian hyödyntämiseen liittyvien valmiuksien parantamiseksi. Elinkeinojen monipuolistamiseksi myös yrittäjyyden vahvistaminen alueella on tärkeää. Alueella on potentiaalia olla aloittavien yritysten **StartUp-keskittymä. Uusia yrityksiä halutaan syntyvän teollisuuden ja kiertotalouden ekosysteemiin mutta myös esimerkiksi matkailuun, palveluihin sekä asiantuntijapalveluihin.**
- Veitsiluodosta tulee kansallisesti merkittävä, Perämeren kaaren vetovoimaisin teollinen yrityspuisto kansainvälisine veturiyrityksineen.
- Tavoitteena on luoda vähintään 1 000 uutta työpaikkaa (sis. uudet yritykset) suurten- ja keskisuurten sekä pienten pk-yritysten kautta. Myös mikroyrittäjyys on alueella tyypillinen yrittämisen muoto.
- Osaavat ja luovat ihmiset ovat Lapin kasvun tärkeä mahdollistaja.
- **Teollisuuden automaatio, ennakoiva kunnossapito, digitaaliset työ- ja asiakkuusympäristöt** kasvattavat osaavan henkilöiden tarvetta. Nyt ja tulevaisuudessa tarvitaan uusia osaajia **infra- ja teollisuusrakentamiseen, puurakentamiseen, metsäalalle, biotuotealalle, kiertotalouteen, matkailuun ja sosiaali- ja terveysaloille tekijöitä.** Matkailun työntekijöiden tarve kasvaa, kun nyt alalla olevat ovat siirtyneet koronapandemia-aikana töihin muille aloille. **Sosiaali- ja terveysalalla on iso työvoimapula.**
- Monelle irtisanomisuhan alla olevalle on ensimmäinen kerta joutua työttömäksi, jolloin tarvitaan apua ja tietoa palveluista. **Monella digitaidot voivat olla heikot, tiedot uudelleen kouluttautumisesta puutteelliset** ja esim. asiointi Te-palveluissa voi olla ensimmäinen kerta.

Äkillisen rakennemuutoksen työryhmään kuuluvat

- Kemin kaupunki,
- Keminmaan ja Simon kunnat,
- Lapin liitto
- Lapin TE-toimisto,
- Lapin ELY-keskus sekä
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (rakennerahastot),
- Lapin yliopisto,
- Lapin ammattikorkeakoulu,
- Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia,
- Rovaniemen koulutuskuntayhtymä (REDU),
- Digipolis,
- Meri-Lapin kehittämiskeskus,
- Kemin ja Keminmaan yrittäjät ry sekä
- Työ- ja elinkeinoministeriön ÄRM-toiminnoista vastaavat virkamiehet sekä
- Stora Enson Veitsiluodon johtoa.

**Kemi ja Meri-Lappi ovat edelleen
teollinen viennin keskus**

Alueen infrastruktuuri
mahdollistaa viennin kasvun

**Metsään ja kiertotalouteen
perustuva huippuosaaminen
ovat kehittämisen pohja**

Vihreä siirtymä on jo pitkään ollut
kehittämisen keskiössä

Lyhyen ajan tavoitteet

- Varmistaa mahdollisten irtisanottavien nopea työllistyminen tai muut urapolut
- Tukea ihmisiä muutostilanteessa ja kriisissä
- Vahvistaa yrityshankintaa sekä palveluita kasvuhaikuisille yrityksille
- Tukea yrityksiä muutostilanteessa
- Monipuolistaa elinkeino-rakennetta
- Suunnitella strategiset toimet 1 000 työpaikan luomiselle

TAVOITTEENA 1 000 TYÖPAIKKAA

Kemin ÄRM-työssä uusia työpaikkoja luodaan Meri-Lapin alueelle sijoittuvien uusien yritysten kautta, alueen yritysten kasvun kautta sekä uusien aloittavien yritysten kautta. Yritystoimintaa syntyy edelleen puuhun perustuvaan huippuosaamiseen ja jalostamiseen, teolliseen kiertotalouteen sekä myös matkailuun ja palvelualoihin. Osaavan työvoiman varmistamisella tuetaan yritysten toimintaa.

Pitkän aikavälin visio

Tulevat äkillisen rakennemuutoksen toimenpiteet tukevat ja ohjaavat luontaista kysyntää investoinneiksi, uudeksi liiketoiminnaksi ja uusiksi työpaikoiksi. Veitsiluodosta tulee kansallisesti merkittävä, Perämeren kaaren vetovoimainen teollinen yrityspuisto kansainvälisine veturiyrityksineen. ÄRM-toimenpiteet tehdään yhdessä Stora Enson kanssa ja ne johtavat vähintään 1 000 uuden työpaikan syntymiseen.

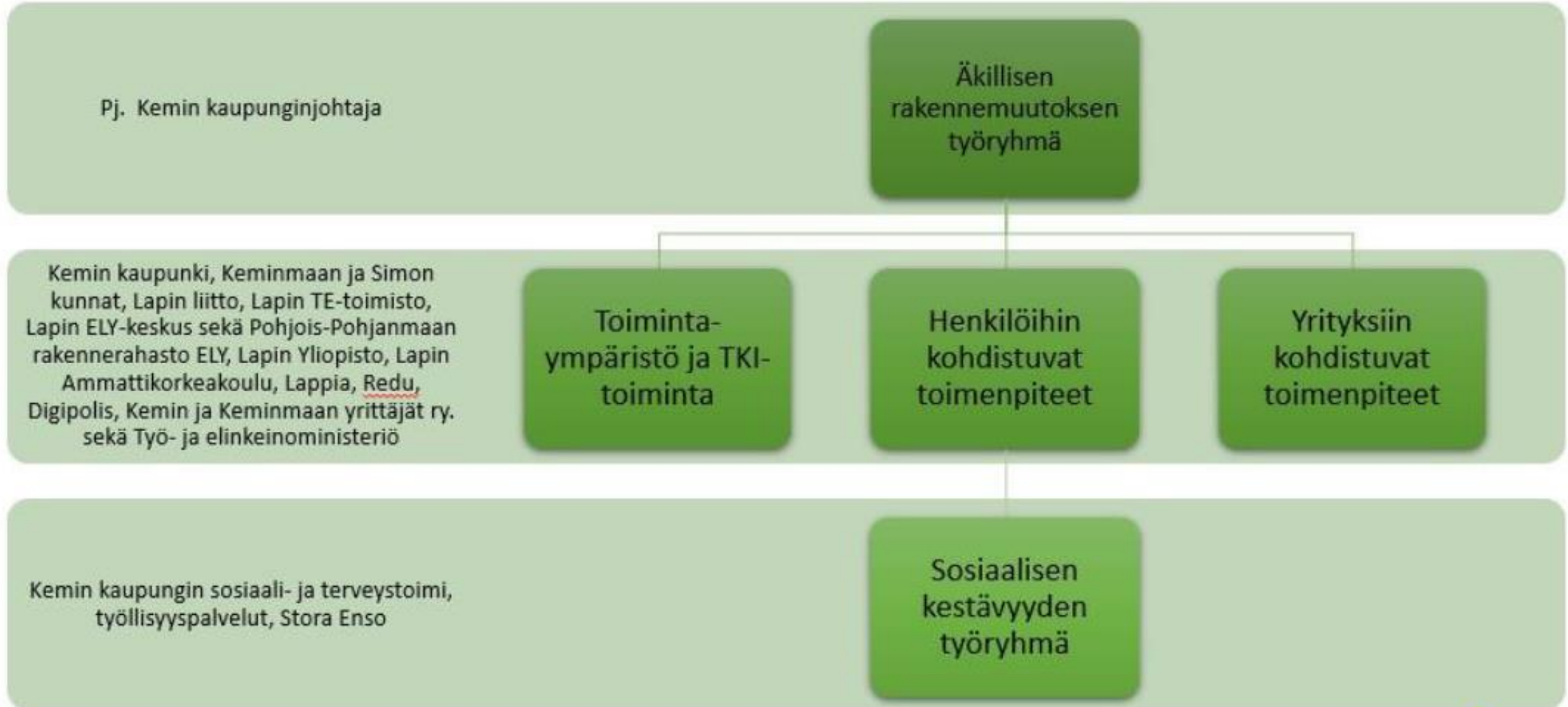
Uusia yrityksiä

Suuret pk-yritykset
Keskisuuret pk-yritykset
mikroyritykset

Uutta kasvua yrityksiin

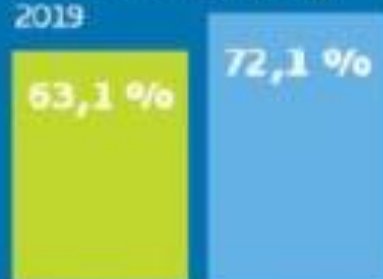
Teollisuus
Teollinen kiertotalous
Vihreä siirtymä
Digitaalisuus

Äkillisen rakennemuutoksen prosessi

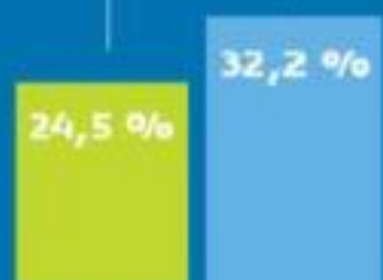

KEMI TILASTOISSA

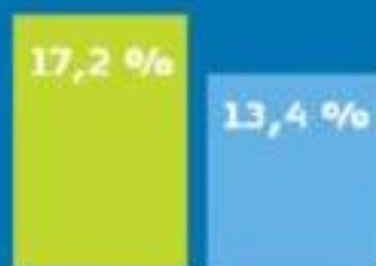
TYÖLLISYYSASTE (18-64-VUOTIAAT) 2019

KEMI SUOMI

PIENITULOISUUS- ASTE 2019

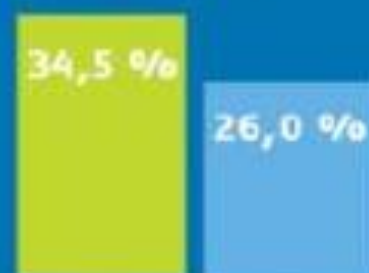

KEMI SUOMI

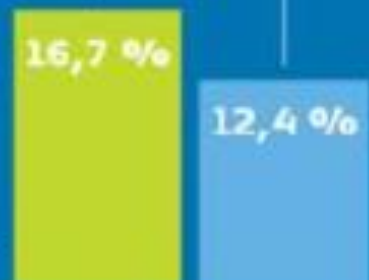
KORKEAKOULUTETUT (OSUUS YLI 15-VUOTIASTA) 2019

TYÖTTÖMIEN OSUUS TYÖVOIMASTA 2/2021

ELÄKELÄISTEN OSUUS 2019

KEMI SUOMI

Lähteet: Tilastokeskus &
työ- ja elinkeinoministeriö

Kunta	Työvoima	Työttömyysaste	Työttömien määrä	Avoimet työpaikat	Arvio työttömyys-asteesta *
Kemi	8634	15,2 %	1311	473	20%
Keminmaa	3619	9,4%	341	111	12,7%
Simo	1128	9,1%	103	17	13,6%

Otteita: KEMIN ÄKILLISEN RAKENNUMUUTOKSEN TOIMINTASUUNNITELMA – CASE VEITSILUOTO

Tavoitteena työllisyyden ja sosiaalisen kestävyuden edistämässä on

- uudelleentyöllistymisen ja /tai osaamisen lisäämisen, uudelle alalle tai uuteen ammattiin kouluttautumisen toimenpiteet
- Irtisanomisuhan alla olevien tukeminen ja uusien mahdollisuuksien löytäminen
- Työttömyyden pitkittymisen ja siitä aiheutuvien haittojen ehkäiseminen
- Alueen elinvoiman vahvistaminen
- Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen, työvoimapotentialin kartoitus uutta liiketoimintaa varten

Henkilöihin kohdentuvina palveluina tulee järjestää:

- Ohjaus- ja neuvonta
- Osaamisen kehittäminen, koulutuspalvelut, "Koulutustori"
- Työllistymisen edistäminen, työllisyyspalvelut
- Hyvinvointipalvelut, sosiaalityö, työterveyshuolto jatkossa
- Talousneuvonta, taloudellinen tuki
- Asiakasohjaus, palveluohjaus ja osaamiskartoitukset, yksilölliset ja räätälöidyt polut
- Yrittäjyysneuvonta
- Hankkeet, käynnissä olevien hyödyntäminen ja uudet hankkeet
- Henkilöstövuokrausyritykset resurssina työnvälityksessä
- Kemin kaupungin työllisyyspalveluiden Työtä Kemissä! -ESR-hankkeen ja Tepalveluiden **yhteispalvelu Pointti** on yksi mahdollinen alusta mätsäämiseen ja osaamisen kehittämiseen.

Otteita: KEMIN ÄKILLISEN RAKENNEMUUTOKSEN TOIMINTASUUNNITELMA – CASE VEITSILUOTO

- Oppilaitosten osaamisen kehittämisen ja lisäämisen toimenpiteet keskittyvät nopeisiin toimenpiteisiin (esim. muunto- ja täydennyskoulutukset) ja pitemmän aikavälin toimenpiteisiin (esim. tutkintoon johtavat koulutukset, koulutusaloihin liittyvät muutokset, oppimisympäristöihin liittyvät investoinnit).
- Ennakointitietojen perusteella seutukunnassa ja Pohjois-Suomessa on **kasvava tarve** nykyistä suuremmalle työntekijämäärälle logistiikassa (sekä kuljetus että varastointi), kaivosalalla, maanrakennusalalla, raskaan kaluston asennustehtävissä, teollisuuden asennus- ja kunnossapitotehtävissä (mm. mekaaninen asennus, sähkö- ja automaatioasennus, hitsaus), rakennusalalla, metsäalalla, sosiaali- ja terveysalalla ja tieto- ja viestintätekniikan alalla.
- Äkillisen rakennemuutoksen myötä suuria **koulutusaloja täytyy nopeasti suunnata** Meri-Lapin alueella uudelleen etenkin ammatillisessa koulutuksessa. Prosessi-/sähköalan mahdollisia uusia suuntautumisia ovat esim. akkuteollisuus, bio- ja kiertotalous, vaihtoehtoiset energiat (esim. tuuli, kaasua, vety) ja tekstiiliteollisuus/puukuitu. Kaikkiin aloihin liittyy vahva digitalisaatiokehitys. Yrittäjyys on myös yksi itsensäyöllistämisen vaihtoehto ja osaamisen kehittämisen lähtökohta. Yrittäjyys tukee myös alueen elinkeinorakenteen monipuolistumista.
- Yritysten kehitystyötä tukevat oppilaitosten oppimisympäristöt, joita voitaisiin kehittää vahvemmin **kohti yritysten TKI-toimintaa esim. protopajaympäristöiksi**.
- Koulutusmäärien kasvattaminen nykyiseltä tasolta, koulutuksien suuntauksien nopea muuttaminen ja TKI-toiminta vaativat lisäinvestointeja niin oppimisympäristöihin, opetuskalustoon, tiloihin kuin henkilöstöön. Yhtenä ratkaisuna on TKI-asiantuntijatuki, jonka tavoitteena on alueen yritystoimintaa tukevien TKI- ja koulutushankkeiden rakentaminen alueelle yhteistyössä Meri-Lapin alueen kehittäjä- ja oppilaitosverkoston kanssa. Lisäksi korkeakoulut pystyvät tarjoamaan tutkimusta esim. sosiaalisen kestävyuden näkökulmaan.
- Osaajia tarvitsevien yritysten näkökulmasta nopeat osaamisen kehittämisen tai alanvaihtoon liittyvät ratkaisut ja kouluttautumisesta vaativat ELY-keskuksen rahoituksen varmistamiseen yhteishankintakoulutusten (Muutos, Täsmä, Rekry) sekä vastaavien koulutushankintojen rahoittamisessa ja toteuttamisessa. Alueen oppilaitoksilla on hyvät valmiudet tällaisten nopeina toimenpiteinä tapahtuvien koulutusten toteuttamisessa. Oppilaitoksilla on lisäksi vahvaa kokemusta **uraohjauspalveluiden** toteuttamisesta. Asiakasohjauksen ja koulutusneuvonnan merkitys korostuu ja nykyisten resurssien lisäksi tarve on ohjauksen henkilöstöresurssille.
- Koulutustason nosto ja asiantuntijaosaamiseen kasvattaminen Meri-Lapin alueella vaatii panostuksia korkeakoulutukseen. Monella tekniikan alalla asiantuntijoiden tarve kasvaa jopa moninkertaisesti nykyiseen määrään verrattuna. Pula näistä osaajista hidastaa yritysten kasvua. Esimerkkejä ohjelmistokehitys, datan ja tekoälyn hyödyntäminen, robotisaatio ja automatisaatio, 5G/6G teknologia. N. 10 % irtisanomisuhan alaisista työntekijöistä on korkeakoulututkintojen suorittaneita. Tämä ryhmä on potentiaalinen korkeakouluille jatkokouluttautumisen näkökulmasta, mutta irtisanomisuhan alla on myös muita uudelle työuralle mahdollisesti korkeakoulussa kouluttautuvia.